

UMETNIŠKA IZKUŠNJA SKOZI PRAVLJICO SOVICE OKE

Likovno ustvarjanje po motivu pravljice: Sovica Oka, Svetlana Makarovič

november 2018 – marec 2019

Ustvarjalci:

Vrtec Ljutomer

skupina otrok starih 5 – 6 let

Ksenja Kosi Viher in Darja Tratnik, vzgojiteljici

Umetnica: Katja Bednarik Sudec

Kulturna ustanova: Galerija Murska Sobota, Splošna knjižnica Ljutomer

Strokovna podpora: Darja Štirn, Petra Štirn Janota, Robi Kroflič

UL FF in Zavod PETIDA

Kurikularno področje : UMETNOST – (likovna umetnost) v povezavi z ostalimi področji kurikuluma.

Globalni cilj:

- razvijanje čutnega doživljanja preko umetnosti

Cilji:

- spodbujanje radovednosti in veselja do umetniških dejavnosti, umetnosti in različnosti,
- razvijanje umetniške predstavljalnosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem,
- doživljanje in spoznavanje umetniških del
- doživljanje umetnosti, kot del družbenega in kulturnega življenja

Izobraževalni cilji:

- negovanje, spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti, v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja,
- razvijanje sposobnosti umetniškega izražanja čutnega, čustvenega in miselnega doživljanja.
- Spoznavanje z umetnikom, ateljejem, galerijo – razstavnimi prostori, razstavo in osmislitev tega na osnovi konkretne izkušnje

Vzgojni cilji na ravni posameznega otroka

- lažje izražanje mnenj, lastnih občutij, stisk,
- poznavanje sebe, zaupanje vase,
- lažje razumevanje drugih ljudi in odnosov v skupini,
- veselje do umetniških dejavnosti.

Vzgojni cilji na ravni skupine

- medsebojno poslušanje in sodelovanje
- medsebojno spoštovanje in dobro počutje v skupini
- izražanje različnih mnenj z idejami in predlogi

Didaktični pristopi:

Za opazovanje likovnih del:

- pogovori o umetnosti
- več čutni pristop vodstev v galeriji/ več čutni pristop k spoznavanju likovnih del (preplet vseh treh pristopov: Fort – Da Spiel (*po Freudu*) Katja B. Sudec, Avtobiografski pristop snovanja (*po Rancierju*), Jovana Komnenić, Chinesischer Korb, Heiderose Hildebrand)
- uporaba asociativne metode Chinesischer Korb, Heiderose Hildebrand za spodbujanje govora o likovnih delih.
- performativna reakcija: (preplet vseh treh pristopov: Fort – Da Spiel (*po Freudu*) Katja B. Sudec, Avtobiografski pristop snovanja (*po Rancierju*), Jovana Komnenić, Chinesischer Korb, Heiderose Hildebrand)
- glas kot metoda spoznavanja likovnih del Performativna reakcija: (preplet vseh treh pristopov: Fort – Da Spiel (*po Freudu*) Katja B. Sudec, Avtobiografski pristop snovanja (*po Rancierju*), Jovana Komnenić, Chinesischer Korb, Heiderose Hildebrand)

Za poustvarjanje:

- ustvarjanje oziroma poustvarjanje z ali brez umetnika
- pregledovanje in interpretiranje izdelkov, avdio in drugih zapisov o izvedeni dejavnosti

Za ustvarjanje:

- ustvarjanje preko vmesnika „pravljica“ za lažjo vživljanje v kreativno-ustvarjalni proces.
- poustvarjanje kot ustvarjalna metoda, spodbujanje kreativnosti.
- ustvarjanje iz lastnih kreativnih idej.
- spodbujanje soustvarjalnega procesa.
- raziskovanje razpona soustvarjalnega procesa.
- raziskovanje različnih LIKOVNIH materialov.

1.Korak: **OBČUTLJIVOST**

Iskanje pravljice in poustvarjanje

Obisk mestne knjižnice Ljutomer

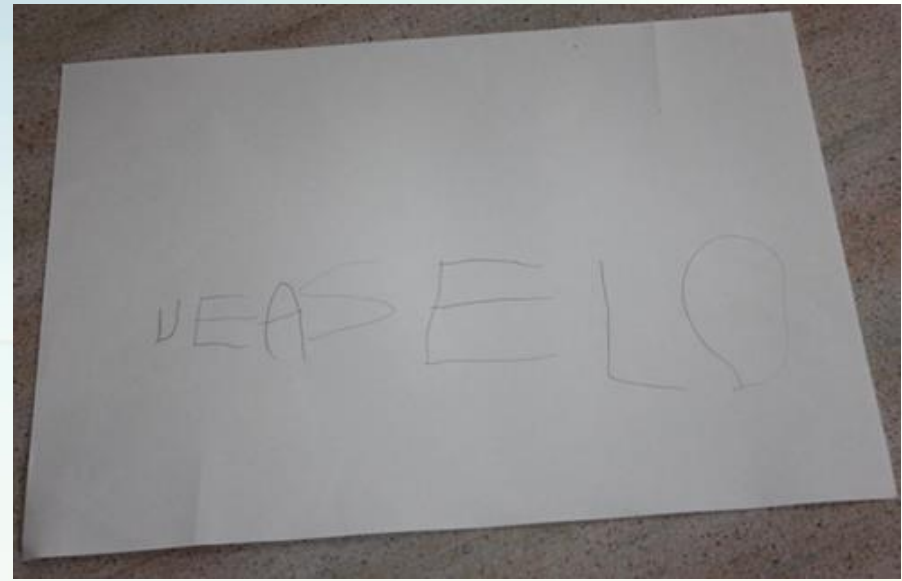

Izražanje s črto po zgodbi Sovica Oka

Izražanje s črto po plesu

Izražanje po vadbeni uri

Izražanje po vadbeni uri

Delavnica z umetnico: sprehod črte in pike

Izražanje počutja po delavnici z umetnico: slabo, tako-tako, dobro- lepo

Risanje na print pofotografiranega papirja jih ne pritegne preveč, raje posegajo po praznih listih.

Zelo so umirjeni in navdušeni nad sprehodom s čopiči po velikem platnu.

Izjave otrok po zgoraj izvedeni dejavnosti:

- „Zelo všeč mi je bilo, ker mi je rdeča barva všeč, fejest zanimivo, super sem se mela“
- „Navdušen sem bil nad modro barvo, všeč mi je bilo ka smo dobili rjavo barvo. Najbolj všeč mi je bila modra“
- „Fejn mi je blo, ka smo slikali, delali. Lepa mi je bila rozana barva. Štela sen naslikati sovico, pa mi je ne uspelo“
- „Najbolj všeč mi je bilo delati z zeleno barvo, pa ka smo čisto vsi delali“
- „Šteja sen narisati drevo, tepa sen sreča lisico in me je skoraj požrla. Fajn mi je bilo, ka sen račko sreča, te pa sen proba iti v vodo pa sen se potopja, pa me je račka rešila“
- „Ni bilo všeč“
- „Lepo mi je bilo, ka smo barvali“
- „Lepa barva mi je bila rumena. Lepo mi je bilo“
- „Jaz pa sen atije pomoga hišo barvate, nesen ša s sovico. Iska sen mavrico“

2.Korak: **SEZNANJANJE IN OSMISLITEV**

Kam vse bi lahko Sovica Oka šla na potep, kaj vse bila lahko videla, našla pri svojem sprehodu v park, gozd ipd.

POGOVORNA URA „DRUGAČE“

Starši skupaj z otrokom izdelujejo masko sove glede na trenutno počutje, navdih, sposobnosti otrok in ustvarjalnost njih samih.

KAM VSE BI ŠLA NA SPREHOD SOVICA OKA?

»v gozd, park, na igrala, v šumo, letala je po meste...«

Z nabranim naravnim materialom so otroci spleтали različna gnezda in razvijali lastno domišljijo, predstavljivost in ustvarjalnost.

3. Korak: **DIALOŠKOST**

Obisk galerije, ogled razstave, spodbujanje otrok k spontanemu in dejanskemu počutju

Seznanjanja s kuturnimi (razstavnimi) prostori – galerijo in likovnimi deli

Na pobudo izražanja lastne predstavljenosti in videnja so podajali smiselna opažanja. Niso se ponavljali, povzemali drugih interpretacij ampak podajali izključno lastna, kar me je navdušilo in dalo povratno informacijo, da otroci sledijo zastavljenemu cilju.

Spodbujanje asociativnega govora s pomočjo naravnega materiala iz košare

Ogled razstave Ludviga Vrečiča skozi oči maske Sovice Oke in tako spoznavanje likovnih dela skozi raznolike pristope.

Pogled na likovno delo (risbo, sliko) in na steno. Zaznavanje razlike med osvetljeno in neosvetljeno sliko.

Tek kot metoda spoznavanj likovnih del
ter omogočanje gib. aktivnosti med opazovanjem

Ustvarjanje ob klasični instrumentalni glasbi
v ateljeju in opazovanje reakcije barv
na temni podlagi....

Navdušila jih je nova likovna tehnika v smislu gibljive slike
(premikanje folije po osnovi)

Izražanje lastnega počutja s pomočjo fuzbalskih kartončkov.

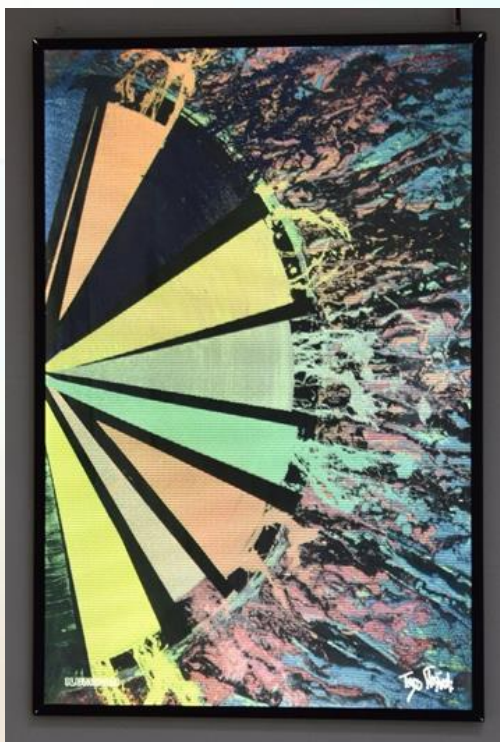

čustveni semafor spontanega izražanja in počutja ne glede na dejavnosti

4. Korak: **USTVARJALNOST**

Spodbujanje poustvarjanja, seznanitev z novimi izrazi ter ponujanje raznolikih kreativnih tehnik,

Poustvarjanjem vtisov iz galerije....

Deklica 5,11 let komentira: «To je tista slika, ko smo gledali pa mižali, pa še v elektriko je bila prižgana»

Ogled razstave Ludviga Vrečiča z maskami

Deklica 4,7 let komentira:« To je tisti stric, ki smo ga z maskami gledali»

Tugo Šušnik: Oksimoron

Deček 4,8 let komentira: *«tisto kdo smo
glejali te pa povedali, ke vidimo»*

USTVARJANJE V »ATELJEJU«

Nanašanje barve na platno z malarskimi valjčki

Nanašanje barve na platno s pleskarskimi čopiči

Nanašanje barve na platno z rokami – metanje

Prosto ustvarjanje po trenutnem počutju
z voščenkami, flomastri
in tempera barvami

Sledili so svojemu počutju in kompoziciji. Umestili so lastno silhueto čisto blizu drugega ali nekoliko vstran. Ploskev so potem obarvali spet po izbiri barvi oziroma po trenutnem počutju in navdihu.

Na obarvano ploskev ali samo na obrisano silhueto so potem namestili še svojo masko.

Na vsa platna na koncu smo lepili z veliko količino mekola material, ki smo ga nesli v galerijo, rožice, ki smo jih izdelali v VGC in ostale vejice in listke ki smo jih nabrali na sprehodih in se urili v lastni domišljiji, predstavljalnosti in ustvarjalnosti ter spoznavali pomen plastenja.

Na printano plantno smo s pomočjo grafoskopa prenesli s čopičem in rjavo barvo risbo otrok, po prej nastali skupinski fotografiji z maskami sovic. Te maske sovic so otroci potem obarvali v barvi in tehniki po lastni izbiri.

Na drugo platno smo s pomočjo indiga prerisali risbo sovic. Nadaljevali smo s pomočjo šablon vzetih iz osnovne zgodbe Sovice Oke. Otroci so jih izrezali, dorisali in doslikali živali, ki jih srečuje Sovica oka (lisica, račka ...).

Posamezniki so razvijali lastno kreativnost in risali preprosto sami po domišljiji.

Z maskami Sovic, smo se podali na raziskovanje v času bivanja na prostem. Otroci so podajali različna videnja in ideje iz kakšne perspektive vse lahko opazujemo, kaj vidimo, kako se počutimo, ko imamo zakrit obraz in opazujemo svet skozi oči nekoga drugega ipd. Podali smo se tudi na drevo, na katerem smo se tudi fotografirali.

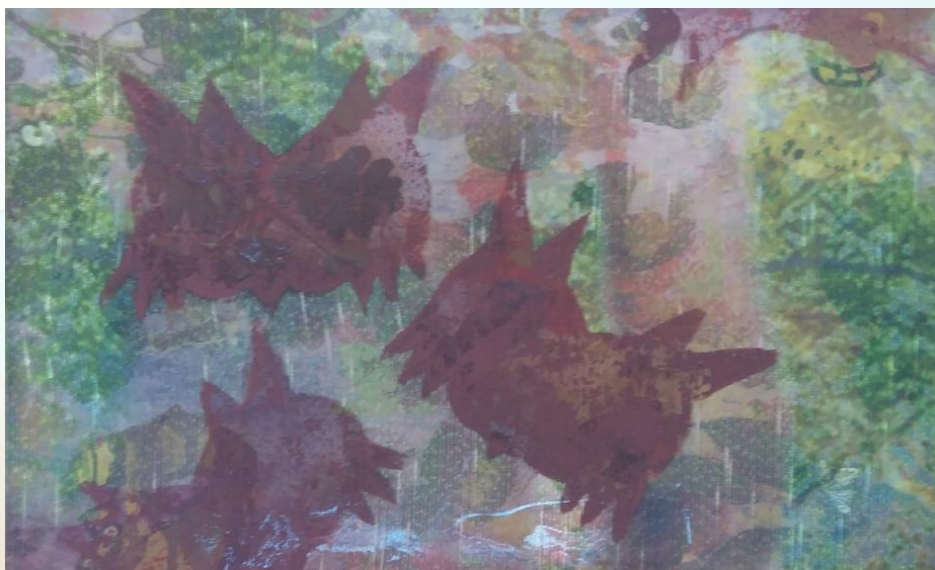

Naše portrete pa so tudi uporabili na OŠ Razkrižje, kjer so jih osnovnošolke 7 razreda odlikale v svoja dela.

Umetnica Katja nam je fotografije izrisala na papir in tako smo dobili svoje portrete. Le te je vključila v nekaj del, ki so naša skupna dela.

Pogledi Sovice oke, akril ali print na platno, različni predmeti, epoksi smola, prosojna tkanina, 2019

Sprehod v dežju, akril na platno, različni predmeti, epoksi smola, prosojna tkanina, 2019

Otroci so nadaljevali s prerisovanjem portretov preko indigo papirja na karton; narejeno risbo portreta so ponovili čez z lepilom in zdrobom, tako da je nastala šablona za visoki tisk.

Nadaljevali smo slikanjem avtoportreta. Uporabili smo več likovnih tehnik in ustvarjali v več fazah. Najprej smo si pripravili podlago s tempera barvami, nato risali sebe po opazovanju v ogledalu z voščenko v različnih barvah in dodajali še dodatke za dimenzionalnost, kot so gumbi, lasje iz volne, zdrob v kombinaciji z nastrgano voščenko za izgled peska.

Seznanitev z razstavnim prostorom in likovnimi deli umetnikov smo uresničevali, ko smo se odzvali povabilu umetnice Katje Bednarik Sudec, ki je razstavljala lastna umetniška dela v galeriji Ante Trstenjaka Ljutomer. Sledili smo njenemu vodenju, interpretaciji in izzivom.

Večina otrok je vidno uživala ob poustvarjanju del.

5.Korak: DRUŽBENI ANGAŽMA

Priprava družbenega dogodka in razstava likovnih del

Na slavnostni dogodek smo povabili širšo javnost in bili deležni posebne pozornosti, ki nam jo je namenila umetnica. Pod njenim vodstvom smo prikazali nekaj pristopov našega skupnega ustvarjanja, kamor smo vključili tudi starše. Otroci so potem dobili nalogo svoje starše in znance popeljati po razstavi in jih povabiti v pripravljene delavnice.

Delavnice ob otvoritvi razstave

Starši so se stoodstotno udeležili kulturnega dogodka, izražali zadovoljstvo in navdušenje ob videnem. Posamezni so se vključili v delavnice, nekateri vzpostavili stik z umetnico predvsem pa s svojimi vzgojiteljicami, od katerih so pridobili največ informacij.

Delavnice ob otvoritvi razstave

Literatura:

- Cremer, Claudia u. a.: Fenster zur Kunst. Ideen für kreative Museumsbesuche. Berlin/Milow 1996.
- Hildebrand, Heiderose (Hg.): Theoretische Grundlagenarbeit im Bereich der personal- und zeitintensiven Bildungsarbeit in Museen und Ausstellungen. Studie im Auftrag des Bundesministeriums für Wissenschaft, Verkehr und Kunst. Wien 1996.
- Hildebrand, Heiderose: Was ist am Chinesischen Korb chinesisch? Eine gute Frage. In: Kunst+Unterricht, H. 253/2001, S. 11–12.
- Internationale Gesellschaft der Bildenden Künste, IGBK, Bonn (Hg.): Kunst lehren? Künstlerische Kompetenz und kunstpädagogische Prozesse – Neue subjektorientierte Ansätze in der Kunst und Kunstpädagogik in Deutschland und Europa. Stuttgart 1998.
- Schreiber, Ursula: Kindermuseen in Deutschland. Grundlagen, Konzepte, Praxisformen. Unna 1998.
- Seumel, Ines: Assoziative Rezeptionsverfahren. In: Kunst+Unterricht, H. 253/2001, S. 4–10.
- Wyrobnik, Irit: Das Kunstmuseum als pädagogische Herausforderung. Annäherungen an moderne und zeitgenössische Kunst mit Kindern. Frankfurt/Berlin/Bern u. a. 2000.